

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 31.

De Postrijder verschijnt s dinsdags 's donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.

buiten de stad, 8 fr.

En blad afzonderlijk, 15 centimen. Aankondigingen, 15 centimen per drukregel.

TONGEREN, DEN 30 MEI.

Gemeente kiezing van den 2 juni.

Kandidaat der katholieke denkwijze.

FRANÇOIS MEYERS, advocaat.

Op de vergaderingen welke de liberalen sedert eenige weken in twee of drie herbergen der stad gehouden hebben hoort men elken keer de redenaars zeggen dat zij betere katholieken zijn dan de katholieken zelve, dat zij geenszins den priester uit de school willen verwijderen en dat hunne grootste bekommernis is de belangen van Kerk en godsdienst te beschermen.

Indien deze liberale sprekers inderdaad zulke godsdienstige gevoelens hebben, dan zouden wij wel eens willen vragen waarom zij zich altijd vijandig toonen aan alle katholieke kandidaten? Want indien zij, bij voorbeeld, de godsdienstige grondbeginsels van M. Meyers deelen; indien zij, zoo als hij, voorstanders zijn van het godsdienstig onderwijs, indien zij ook verlangen dat de priester zijnen leerstoel in het collegie behoude, waarom werken zij dan met handen en tanden om de kandidatuur van M. Meyers te bestrijden? Indien hun programma overeen komt met dat van M. Meyers, waarom willen zij dan niet dat M. Meyers in den gemeente-raad zitte?

Is dat geen onuitlegbare tegenstrijdigheid? Voor elken mensch die gezond verstand heeft is dit een klaar en duidelijk bewijs dat, ondanks al hunne praat, de liberalen iets anders willen dan hetgeen M. Meyers wil. En hetgeen zij willen, dat durven zij niet zeggen.

Om te weten wat de liberalen willen, moet men dat niet gaan vragen aan de redenaars die het woord voeren in de liberale herbergs-vergaderingen. Deze durven niet rechtuit zeggen waar naar toe zij willen, omdat zij vreezen de katholieke burgerij van Tongeren tegen den kop te loopen. De taal die men voert in de liberale nachtvergaderingen, is een duidelijk bewijs dat de tongersche bevolking innig gehecht is aan de katholieke grondstelsels. Het is daarom dat de liberalen zeggen dat zij den godsdienst, behalve den dat zij den bisschop en den minister verzoeken het collegie niet zonder priester te laten.

Maar kiezers, wilt gij het echte, de innige gedachte der liberalen kennen? Gaat ze dan vragen aan de tolken der liberale partij in die steden waar de liberalen de bovenhand hebben en waar zij niet vreezen rechtuit te spreken.

Luistert eens wat de *Echo du Parlement* zegt: « Het echte liberalisme kan niet in vrede leven met den katholieken godsdienst. »

De *Journal de Gand*, het voornaamste liberale blad van Gent spreekt zoo: « Het liberalisme is de vijandelijkheid, of het is niets! »

Hetzelfde blad, sprekende over den godloochenaar Laurent, drukt zich uit als volgt: « De heer » Laurent, verbeeldt het liberalisme onder alle opzichten. »

Leest nu eens de *Discussion*, een liberale blad van Brussel: « Ja, wij willen de verdelging van » uwe religie en wij zullen altijd degenen onder- » steunen, die ze ondermijnen, of zij gevallen

» katholijken zijn, protestanten, vrijdenkers en al » wat gij wilt — als zij maar vijanden zijn van » het catholicisme! »

Wij zouden nog honderd andere liberale bladeren kunnen aanhalen, die de zelfde taal spreken. Doch waartoe zou dit dienen? Is er nog wel een ernstig man die niet klaar en duidelijk ziet dat de liberalerij niets anders najaagt dan de uitroeping van den godsdienst? Indien onze tongersche liberalen niet zoo rechtuit spreken als hunne vrienden van Brussel en Gent, dat is alleenlijk omdat zij weten dat de bevolking van Tongeren katholiek is tot in het merg der beenen en dat er geene kans van gelukken voor de liberalen zou bestaan, indien onze herbergs-predikanten rechtuit durfden zeggen wat zij van zin zijn.

Wat M. Meyers wil, dat weet eenieder. Hij behoort openlijk tot de katholieke denkwijze; hij wil het godsdienstig onderwijs in onze scholen handhaven; hij wil op het stadhuis zijne ondersteuning gaan leenen aan de leden der minderheid die in alle omstandigheden de belangen der lastbetaalders verdedigd hebben.

Maar wat wil M. de Favereau? Waar is zijn programma, wat is hij voornemens op het stadhuis te gaan doen? Daarvan wordt niet gesproken, voor eene heele goede reden.

Tot de liberalen zegt men: « stemt voor M. de » Favereau, hij is liberaal! »

Tot de katholieken, vooral tot de kleine kiezers zegt men: « stemt voor M. de Favereau, hij is wel » liberaal maar toch niet liberaal; hij is wel van » gedachte dat de priester moet uit de school » blijven, maar hij zal toch het godsdienstig » onderwijs niet uit onze scholen bannen! »

Dat is altemaal ijdele prul die geene aandacht verdient. Wilt gij de waarheid kort en goed hooren? Luistert dan. Er bestaan geene liberalen die den priester en het godsdienstig onderwijs niet willen uit de scholen stooten. Degene onder hun die niet onmiddellijk den priester en zijn onderwijs willen aan de deur zetten, dat zijn valschaards en hypocrieten die vreezen dat zij de bevolking zouden misnoegen, indien zij rechtuit met hun goddeloos programma voor de borde kwamen. Maar een liberaal die het godsdienstig onderwijs in de scholen wil handhaven, dat is een vogel die niet bestaat.

Men bedriegt dus den kiezer wanneer men hem wijs maakt dat M. de Favereau een voorstander is van het godsdienstig onderwijs. Dat gezegde kan onmogelijk niet overeen komen met het liberaal programma hetwelk M. de Favereau als liberale kandidaat moet aannemen.

Aangaande dit gewichtig vraagstuk, kan geen eerlijke burger onverschillig blijven. Waar is de tongersche kiezer die niet verlangt dat zijne kinderen eene godsdienstige opvoeding genieten? Waar is de burger van Tongeren die den priester wil verdrijven uit den leerstoel dien hij in het collegie bekleedt? Wel, burgers van Tongeren, dat willen de liberalen! De liberalen van Tongeren wachten zich wel dat rechtuit te zeggen, maar dat is hun voornemen, en dat helsch voornemen hebben zij reeds vervuld zonder er den schijn willen van te hebben.

De priester inderdaad verschijnt niet meer in het collegie van Tongeren; het godsdienstig onderwijs is er buiten gesloten en wij hebben reeds vroeger bewezen dat dit de schuld niet is van den priester, van den deftigen abt Miévis, maar wel

van ons liberaal stadsbestuur, hetwelk zijne volle goedkeuring gegeven heeft aan het gedrag van sommige professors, die niet gebloed hebben een verderfelijk voorbeeld aan de jeugd te geven door hunne deelneming aan het schandaal eener burgerlijke begrafenis.

Onze stadsregereers hebben dus schoon gezegd dat zij niet vijandig zijn aan het godsdienstig onderwijs; hunne daden bewijzen het tegenovergestelde, en M. de Favereau die door onze stadshuismannen ondersteund wordt, zal natuurlijk niets anders doen en niets anders willen dan hetgeen zij tot heden toe gewild en gedaan hebben. Gelijk zij zal hij het gedrag der bedoelde professors goedkeuren, gelijk zij zal hij door deze goedkeuring de terugkomst des priesters beloften, gelijk zij eindelijk zal hij achterduims het liberaal programma uitvoeren zonder het openlijk te durven aankleven.

Wij meenen niet dat deze handelwijze overeenkomt met de inzichten der katholieke burgers van Tongeren. Daarom zullen zij hunne stemmen weigeren aan M. de Favereau en op hunne briefjes den naam schrijven van M. François Meyers die onder het oogpunt onzer zedelijke zoowel als onzer stoffelijke belangen oneindig verre den voorkeur verdient.

Samenspraak

tusschen M. Perreau en Nol.

M. PERREAU. — Dag Nol, wat zegt gij van onzen kandidaat voor de gemeente-kiezing?

NOL. — Rechtuit gesproken, uwe kandidaat is niet veel bijzonders.

M. PERREAU. — Dunkt u dat, Nol, het is nogtans een spruit van eene oude katholieke familie.

NOL. — Dat is moeilijk te gelooven. Mijnheer de burgemeester, indien dat waar was, dan zou hij toch niet voorzitter willen zijn van de liberale associatie, dan zou hij ook niet in vollem meeting laten verklaren dat hij een aanhanger is der vrijdenkers Bara en Frère.

M. PERREAU. — Dat kan heel goed bij elkander gaan.

NOL. — Gij doet mij lachen, M. Perreau; ziet gij mij aan voor eenen mensch die oogen heeft om niet te zien en ooren om niet te hooren?

M. PERREAU. — Geenszins, maar mij dunkt dat men wel kan goede katholiek en goede liberaal zijn te moeten doorgaan.

NOL. — Waarachtig, M. Perreau, ik begin te gelooven dat gij niet ziet wat rondom u ongaat. Wie keurt de kerkvervolgingen goed in Duitschland, in Zwitserland, in Italië? De liberalen. Wie verjaagt de religieusen uit de hospitalen, uit de weesgestichten en uit de scholen te Luik, te Brussel, te Gent en elders? De liberalen. Zijn het de liberalen niet die het godsdienstig onderwijs uit de scholen willen verwijderen? Zijn het de liberalen niet die overal onze katholieke kerkhoven schenden? Zijn het de liberalen niet die den godsdienst bespotten, de priesters hoonen, den Paus lasteren? Zijn het de liberalen niet die alle afgevalen priesters prijzen en onze bisschoppen beschimpen? Zijn het de liberalen niet die schreeuwen tegen den St-Pieters-penning en die onderschrijvingen openen voor de gewoeren van Garibaldi? Zijn het eindelijk de liberalen niet die alles verheerlijken wat van kort bij of van verre vijandig is aan den katholieken godsdienst? En gij zoudt mij doen gelooven dat men goede katholiek en goede liberaal ter zeldere tijd kan zijn? Dat is te sterk!

overeen kwamen, en waarom zij nooit de mogelijkheid vermoeden dat zij hem misleide, kon ik onmogelijk doorgronden. Het bleek duidelijk dat zij eene van buiten geleerde les opziede, doch dat zij door sommige vragen, die ik tot haar richtte en die zij blijkbaar niet voorzien had, in de war geraakte en haar deed vergeten wat zij een oogenblik vroeger gezegd had. Zoo vroeger ik haar bijvoorbeeld of zij de deur van de slaapkamer der Softly's gesloten of ongesloten had gevonden, waarop zij ten antwoord gaf: ik vond de deur ongesloten.

— Dit is toch inderdaad zeer zonderling, merkte ik aan, men zou juist gedacht hebben dat dieven, die hun handwerk zoo meesterlijk verstonden, die zaak te goed overlegd moesten hebben dan dat zij de deur ongesloten zouden hebben gelaten; het omdraaien van den sleutel alleen zou toch al eene zeer geringe moeite geweest zijn en zou Softly en zijne vrouw buiten de gelegenheid hebben gesteld om de kamer te verlaten, zelfs indien zij handen en voeten hadden kunnen bevrifden van de banden, waarmee zij gekneveld, en tijd was voor de dieven iets van het hoogste gewicht.

— Wel zeker, wel zeker, zeide de arme Sarah; hoe is het mogelijk dat ik mij zoo heb kunnen vergissen! De deur was ook inderdaad gesloten, natuurlijk! Nu herinner ik mij ook duidelijk, dat ik den sleutel zelf heb omgedraaid, waarbij ik mij zelfs verwonderde dat de deur niet, zoo als anders ongesloten was.

Toen zij dit zeide keek ik haar aan en haar gelaat was vuurrood. Ik had medelijden met het arme kind, toen ik bemerkte dat zij zich zoo vergist had! In hare van buiten geleerde les had zij er kunnen bijvoegen.

Toen sprak ik met haar over het misdadiger van

M. PERREAU. — Chagriner u niet, Nol. NOL. — Zeggen dat men katholiek is en daarmee de hand aan de vrijdenkers uitsteken, dat komt niet met elkander overeen. Men kan geen twee heeren dienen.

M. PERREAU. — Ik beken dat daar iets in is wat niet in den haak is, maar de tongersche liberalen zijn toch geene ongodsdienstige menschen.

NOL. — De liberalen van Tongeren zijn van geene andere soort als die van Luik van Brussel of van Gent. Zij beoogen het zelfde doel en gebruiken de zelfde middelen. Hebben de liberalen van Tongeren geene deputatie naar Antwerpen gezonden om de Geuzen te gaan geluk wenschen? De liberale gazetten van Tongeren, lasteren die niet de priesters en de kloosterlingen? Bespotten zij onzen godsdienst niet juist gelijk de gazetten der vrijdenkerij van Brussel en van Gent? Zijn de tongersche liberalen niet oorzaak dat het godsdienstig onderwijs in het collegie en in de middelbare school afgeschafte is?

M. PERREAU. — Dat zeggen onze politieke vijanden wel, maar ik verzeke u dat ik voorstander ben van het godsdienstig onderwijs.

NOL. — Uw gedrag komt slecht over een met uwe woorden; en om u niets te verbergen moet ik hier bijvoegen dat de lastbetaalders, die hunne contributiën zoo bovenmate hebben zien verhoogden, ook al geene reden hebben om weer eens voor de liberalen te stemmen.

M. PERREAU. — Het schijnt dan dat de liberalen niets goeds gedaan hebben?

NOL. — Waar zijn de schoone beloften die gij ons deed tijdens de laatste kiezingen? Tongeren gij herboren worden en *Attauca renait à la richesse*. Het is morloot wat schoons wat gij voor den dag gebracht hebt. Nieuwe imposten, vrijdenkers manifestatiën, verheerlijking van goddeloos begrafenisstenen die eene kaakslag zijn aan alle godsdienstige overtuigingen, verwijdering van het godsdienstig onderwijs uit het collegie en de middelbare school, verdrijving uit de commissie van het hospital van alle leden die niet tot de onverdraagzame liberale partij behooren, ziedaar eenige staaltjes van de nieuwigheden welke de stad verschuldigd is aan u en aan uwe liberale vrienden die zich nogtans zoo katholiek noemen.

M. PERREAU. — Ik zie wel, Nol, dat er met u niet te doen is. *Wij danken u wel, maar wij willen van de uwe en mijn geweten zou mij niet toelaten mijne stem te geven aan eene partij die onder zedelijk en stoffelijk oogpunt onze stad zoo oneindig veel kwaad doet.*

M. PERREAU. — Dat is eene belediging tegen de liberale partij.

NOL. — Dat is eene waarheid die in de oogen valt. Ook koop ik dat alle weldenkende lieden eene hand zullen bijsteken om zijnen conge te teekenen aan uwen fameusen kandidaat die zijne volle goedkeuring geeft aan alles wat gij gedaan hebt, aan de nieuwe imposten die gij ons opgelegd hebt, aan de onverdraagzaamheid die gij getoond hebt in het uitsluiten der bekwaamste leden uit de commissie van het hospital en het armbestuur, aan het opschorsen van het godsdienstig onderwijs in collegie en middelbare school, aan het onverstandig afbreken der stadswallen enz. enz.

M. PERREAU. — Ik zie wel dat gij ook al een van die zijt die voor de liberale partij verloren zijn. Nacht Nol.

NOL. — Goede nacht, M. Perreau.

EENE

Geheime Ontdekking.

GESCHIEDENIS VAN EEN ONTDEKEN MISDADIGER.

—○○—

(4^e VERVOLG.)

— Gevonden? Wat hebt gij gevonden? vroeg Softly in de grootste verbazing.

Toen begreep ik, aan welk eenig onvoorzichtigheid ik mij had schuldig gemaakt: voor een oogenblik was ik geheel en al uit het veld geslagen en ik wist niet wat ik zeggen zou. Gelukkig voor mij was Softly zulk een heksenmeester niet als waarvoor hij zich zelve schenen te houden en door eene behendige wending van het gesprek, werd zijne aandacht op iets anders afgeleid.

Van nature was Softly geen leper, doch het bewustzijn van gevaar had zijne achterdocht opgewekt.

Wij verlieten elkander bij den ingang der stallen. Hij zeide dat hij moest binnen treden, wijl hij aldaar iets te verrichten had, maar ik voor mij had geene gelegenheid hem verder te vergezellen, ten zij ik bepaald daarop had aangedrongen.

— Ah zoo! zeide ik, zodra mijn vriend Softly verdwenen was, dus waart gij het, mijnheer Joak dien ik in het bosch met den keldermeester heb hooren spreken! Komaan, nu begint de zaak pas recht goed te worden. Toen wandelde ik weder naar het dorp terug en passeerde den Wintertuin. Joak zat op eene bank leunende tegen den muur van zijn huis; hij rookte een pijp en op de tafel voor hem stond een kruik ale. Ik knoopte een gesprek met hem aan, maar hij scheen alles behalve lust tot praten te hebben, want hij ant-

woordde mij slechts met ja of neen, zoodat ik het niet raadzaam achtte op de bewuste zaak te zinspelen.

— Ik zal mijn tijd afwachten, dacht ik, men moet in zulke zaken nooit overijld te werk gaan. Bijna onmiddellijk na mijne komst te Northcourt had ik kennis gemaakt met Sarah, het kamermeisje. Zij was, gelijk men zich herinneren zal, de eerste geweest die de sporen der des nachts plaats gehad hebbende inbraak ontdekt had, en zij had de Softly's aan handen en voeten te bed liggende, in dien toestand het eerst aangetroffen.

Sarah was eene ferme gezonde meid van ongeveer achttien jaren; doorgaans was zij opgeruimd en vrolijk, doch nu en dan had zij de vlagen van somberheid en zwaarmoedigheid, die mij voor iemand zooals zij onnatuurlijk toekenden. Weldra werden wij goede maatjes met elkander. Dikwijls sprak ik met haar over den diefstal en al zeer spoedig kwam ik daaromtrent genoeg van haar te weten om te veronderstellen dat zij daarvan meer wist dan zij wilde te kennen geven; want zij was nog veel te jong om in staat te zijn een geheim te bewaren tegenover iemand, die, zoo als ik, zoo gewoon was geheimen te ontwingen. Ik deed haar menige strikvraag, hoewel schijnbaar zoo onverschillig mogelijk omtrent den toestand waarin zij Softly en zijne vrouw, had aangeetroffen, of zij rood, dan wel blauw in het gezicht waren, of zij toen over pijn klaagden, wie het zekerst gebonden was; enz. waarop zij, gelijk ik verwacht had, zeer gelezen werd, hevig bloosde en zich zelve verscheidene malen tegensprak; het was blijkbaar dat men haar vroeger dergelijke vragen niet gedaan had. De reden waarom zij, die met het eerste onderzoek dezer zaak waren belast geweest, het voor eene uitgemaakte zaak hielden dat hare verklaringen allen volkomen met de waarheid

het gebeurde en ik bracht haar onder het oog, dat een ieder die er in betrokken was, indien hij ontdekt werd, vroeg of laat ongetwijfeld gestraft zou worden: diegenen zelfs zeide ik, die van den diefstal weten en haar verhalen, zullen gestreng worden gestraft, even als de werkelijke daders, ten ware zij eerlijk en verstandig genoeg mochten zijn om uiterlijk voor de zaak uit te komen, in welk geval ik niet twijfel of iedereen, die ten minste geen werkzadig aandeel had genomen in het feit, vergiffenis zou ververven. Sarah luisterde naar dit alles met de grootste aandacht, en zij scheen alles behalve op haar gemak te zijn, doch verder gaf zij mij nooit eenig bepaald antwoord op mijne vragen. Eens of tweemaal meende ik, dat zij inderdaad alles wilde bekennen. Zij zeide dat zij mij iets te zeggen had; iets waaromtrent zij mij om raad wilde vragen, doch verder niet. Na eerst getracht te hebben mij te doen beloven er niemand een enkel woord van te spreken, welke belofte ik natuurlijk wel wist te ontduiken, barstte zij in tranen, uit, en zeide, dat zij het mij onmogelijk zeggen kon, en dan waren alle pogingen vruchteloos om haar iets te ontwingen. Ik had dus allen grond om te vermoeden, dat zij aan den diefstal medeplichtig was, doch in hoe verre zij zulks was, daaromtrent kon ik slecht gissen. Ik twijfelde er echter niet aan of zij was door de belofte van het eene of ander, waarschijnlijk een nieuw mooi kleedje of zoo iets, overgehaald tot het bedrijven van het feit, om in eene ondergeschikte rol behulpzaam te zijn, en met de grootste belangstelling verwachtte ik hare bekentenis, want ik had inderdaad hart voor dat meisje, en ik had medelijden met haar. Ik hield er mij van overtuigd, dat zij van nature niet oneerlijk was en ik twijfelde er niet aan of zij was in deze zaak zelfs misleid, daar men haar het bedenkelijke en het